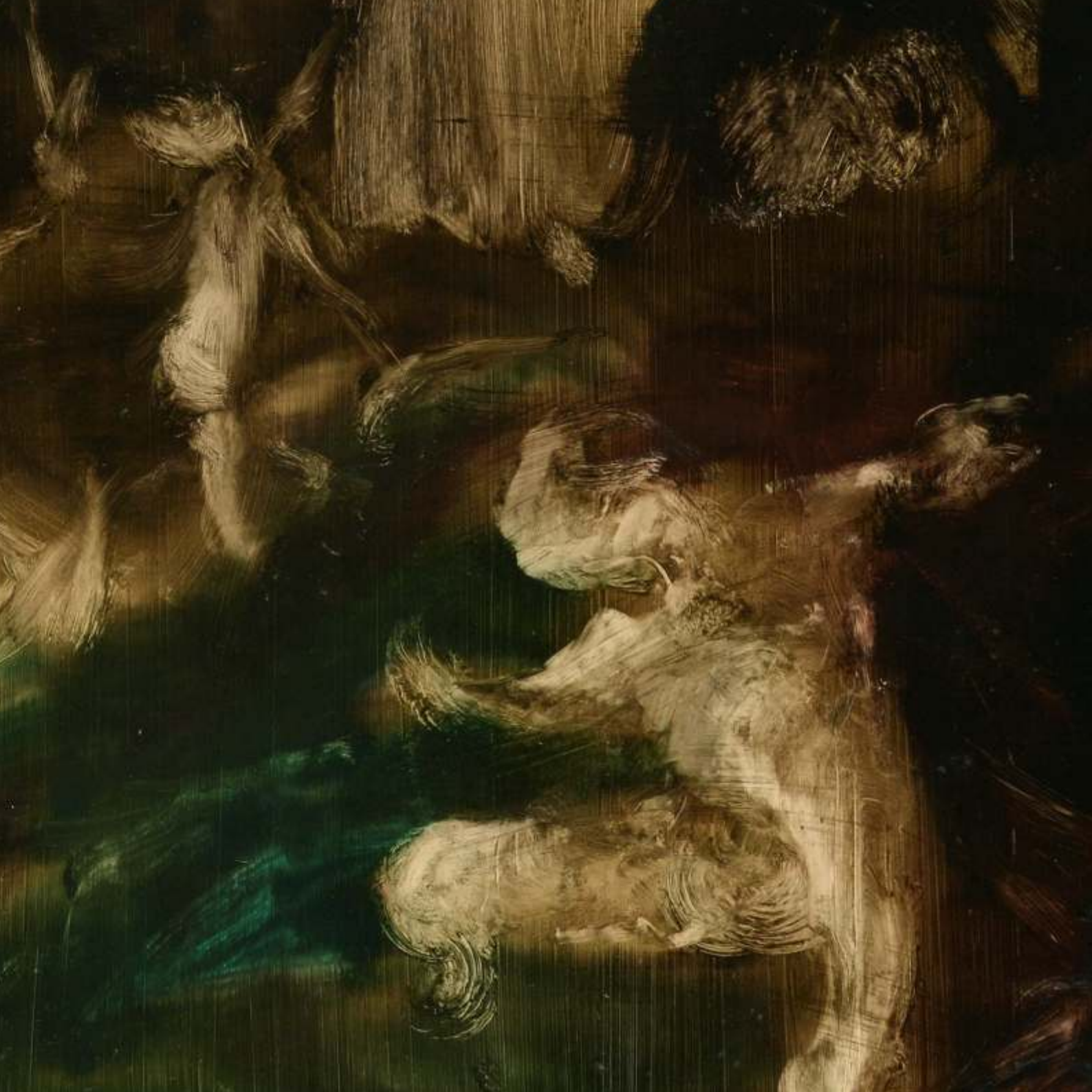

Martin Mrkva geneze

Cirkus (detail)

Martin Mrkva

geneze

Galerie ART Chrudim

Martin Mrkva

Geneze

Katalog k výstavě v Galerii ART Chrudim

7. září - 23. října 2024

Text: Lucie Barvínek Šiklová, Jiří Mach, Michal Tošner

Foto: Světlana Jelínková, Luboš Jelínek

Přední strana obálky: Plačící žena

Zadní strana obálky: Čekání

www.galerieart.cz

ISBN 978-80-908597-3-9

Martin Mrkva se narodil 24. srpna 1989 v Klatovech, žije a tvoří v Kralupech nad Vltavou. Studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole v Bechyni (2006-2010) a pokračoval na Akademii výtvarných umění v Praze v Ateliéru grafiky II, škole Vladimíra Kokolii (2011-2017), kde je kladen důraz na experiment a otevřenost myšlenky. Již jeho působivá a nezapomenutelná diplomová práce (2017), kdy vytvořil jakési scénické dioráma znázorňující bitvu rohlíků a housek, jej představuje jako umělce rozkročeného mezi Apollonem a Marsyasem. Martin maluje technikou olejomalby, svobodu a rozmach gesta mu dovoluje papír jako podklad. Vytvořil si několik tematických okruhů, ke kterým se v obměnách vrací. Téměř všudypřítomná je u něj figura, kterou na jeho obrazech nacházíme jak explicitně, tak skrze quazimodely, představované třeba i rohlíky.

Se stejnou vážností, jakou se vyznačuje jeho přístup k figuře, se věnuje i zátiším, tematizujícím krásu a pomíjivost bytí ve hmotě skrze květiny i „kosterní“ stafáž. Charakteristický je pro něj téměř barokně expresivní výraz, a při pohledu na některé jeho kompozice se do mysli vkrádá Tizianův kroměřížský Marsyas. Martinova tvorba, to je sama otevřenost, skrze temné akordy prodírající se světlo. Tragédie i vzkříšení. Setkání světla a temnoty, kdy jedno bez druhého přestávají mít smysl.

Lucie Barvínek Šiklová

Jedním z inspiračních zdrojů Martina Mrkvy je umění baroka. Nachází propojení jak v rovině techniky malby – zejména v užívání metody chiaroscuro – tak v rovině tématu – záliba v extrémně silném prožívání emocí. Martinovy obrazy vytvářejí volné tematické cykly, ve kterých vynikají zejména Vanitas a Nebytosti. Cyklem Vanitas navazuje na žánr přítomný ve výtvarné kultuře od pozdního středověku. Obrazy vadnoucích kytic často působí až organicky a odkazují na postmortální zátiší Théodora Géricaulta nebo fotografie Joela-Petera Witkina. V dialogu s nimi se může divák dotknout vlastní smrtelnosti, zániku a marnosti existence. Zároveň odkazují ke skutečnosti rytmu, jehož jsme součástí a ve kterém má své místo zrození i zánik.

Obrazy z cyklu Nebytosti odkazují na průniky – škvíry – kterými se do našeho reálného světa jistot neodbytně vlamuje vliv odjinud. Na obrazech se setkáváme s bytostmi z metasvětů – stvůrami, anděly, démony. Na některých je patrné, že mají původ v lidském díle – připomínají panenku nebo loutku. Jiné jsou z rodu přízraků s názvuky Goyových temných kreseb. Tito „příchozí“ zneklidňují, rozechvívají, otrásají naši realitou, ve které se cítíme být zabydleni. Setkání s Martinovými obrazy připomíná pohled do starověkého bronzového zrcadla. Stejně jako na jeho vyleštěné ploše nenalzáme technický odraz reality, ale ze stínů vystupují tušené náznaky. Čtení Martinových obrazů není snadné. Nemáme mapu. Chybí zde rovné a prošlapané cesty. Je to spíše nejisté ohmatávání tvarů, nečekané vstupy do nových prostor a setkání s vlastními stíny.

Jiří Mach

Obrazy Martina Mrkvy vznikají naráz v hlubokém autorském vytržení, které je jak citovým pohnutím, tak ponorem do magie vzniku obrazu. A intenzita, se kterou obrazy vznikají, se v nich silně zračí a účinkuje.

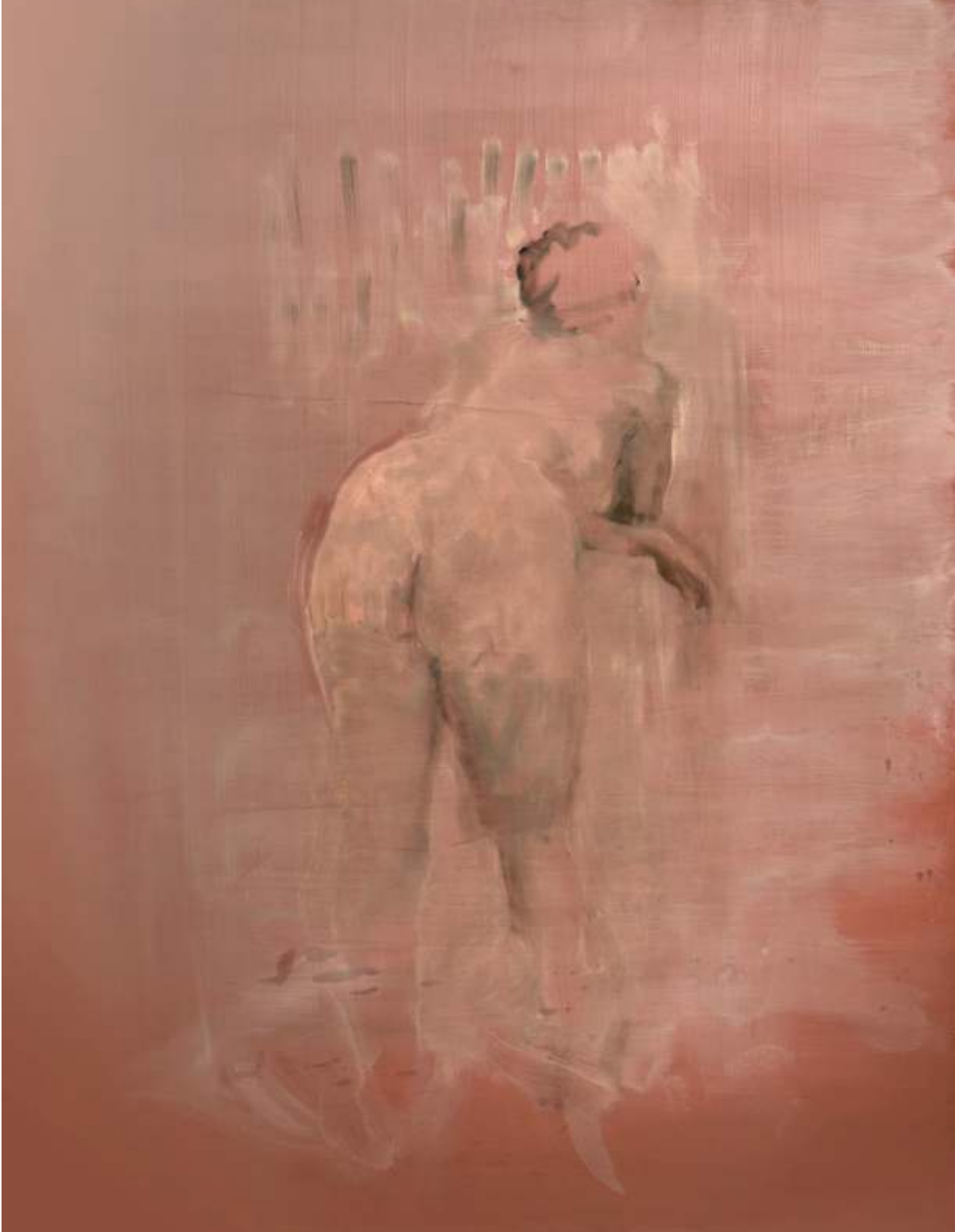
V procesu malby tak, jak ji prožívá, zakouší a materializuje tento autor, nastává okamžik, kdy je dosaženo mimořádného stavu, v němž už malba není vedena pouhým okem. Tahy vedené tělem se osamostatňují, emancipují se od autoritářské nadvlády oka i od racionalizující kurately mysli. Tah i tlak, jako by vycházel z vlastní vůle malířova zápěstí, ba i, jako by se malba odehrávala z vůle nástroje a povahy esencí, jež se podílí na vzniku malby. Nástroj, plocha i malíř se stávají činiteli společného pochybu, „malby-jakožto-děje“. Autor sám líčí tento prožitek samovolné změny stavu věci těmito slovy: „je to pocit, jako by maloval sám vesmír“. Obraz-děj, jenž autor vynalézá, je zcela něco jiného než obraz-objekt, jak ho obecně nazýváme. Oku není představena nehybnost barevného pole, na němž se mozek setkává s vesmírem (jak to vyjádřil Cézanne). Martin Mrkva zachycuje pohyb (dynamis), událost vyzařování z podstat. Malíř sám v úžasu sleduje drama, v němž se vesmír setkává sám se sebou. Při malbě, s použitím pigmentů vstupuje nekonečno nerostů a rostlin, s rukou umělce pak nekonečné zvíře s účastí žvlů a božstev.

Martin Mrkva, jako autor s mimořádným vhledem do techniky a s citem pro všechny charaktery materiálů umí využít odlišných kvalit plátna. Tento vhled nemůže nebýt připomenutím hylémorfismu, tj. prvotního filozofického rozvažování nad tím, jak spolu souvisí látka a tvar. Spolu s tím se ocitáme v mýtickém období presokratovských „temných filozofů“, kteří jsoucno nahlízejí jako následek rozpoutané síly látek a žvlů. U Martina Mrkvy malba čerpá z prvotních zdrojů, zachovává magickou povahu prehistorických maleb i mýtopoetickou obraznost starověku. Mrkva nenuceně a subtilně, podobně jako florentští mistři, umí prolnout současnost s velkými heroickými příběhy (mýtus, epos a rapsodie). Platí to dvojnásob u těch obrazů, v nichž se zpřítomňuje tragická velikost, se kterou na scénu vstupuje s tím, co lze nazvat „obrazem-dějem“. Originální autorské pojetí malby Martina Mrkvy dává povstat odlišné ontologii obrazu. Ta nabízí překonání banality a marnosti naší doby. Nadán senzualitou, až helénskou, Martina Mrkva nás přivádí k prožitku osudu a tragičnosti.

Michal Tošner

Jízda

Odpočinek

Houslista

Rudý trůn

Madonna

Nebytost XIII

Temné údolí

Zahrada IV

Zahrada II

Bratři

Aneta

Černý mrak III

Sv. Jiří

Jeskyně

Odcházející

Velká kytice

Pohádka

Hra

Obrazový index

Jízda, 2016, olej na papíru, 91x61 cm

Odpočinek, 2016, o.n.p., 147x114 cm

Světlo, 2016, olej na papíru, 145x113 cm

Rudý trůn, 2016, o.n.p., 147x114 cm

Desuper IV, 2017, o.n.p., 66x80 cm

Chodci, 2017, olej na papíru, 98x68 cm

Stín, 2017, olej na papíru, 130x87 cm

Ectasy, 2018, olej na papíru, 137x96 cm

Educatio aspera II, 2018, o.n.p., 120x147 cm

Houslista, 2018, o.n.p., 119x151 cm

Madonna, 2018, o.n.p., 110x91 cm

Temné údolí, 2018, o.n.p., 115x145 cm

Zahrada IV, 2018, o.n.p., 115x145 cm

Nebytost XIII, 2019, o.n.p., 120x90 cm

Zahrada II, 2019, o.n.p., 97x126 cm

Zlá matka, 2019, o.n.p., 140x112 cm

Aneta, 2020, olej na papíru, 86x71 cm

Černý mrak III, 2020, o.n.p., 67x101 cm

Chorý, 2020, olej na papíru, 127x96 cm

Kytice, 2020, olej na papíru, 120x88 cm

Prsty, 2020, olej na papíru, 125x93 cm

Sv. Jiří, 2020, olej na papíru, 96x85 cm

Tíha, 2020, olej na papíru, 97x90 cm

Nákup, 2021, olej na papíru, 146x117 cm

Demižon, 2022, olej na papíru, 125x95 cm

Jeptiška, 2022, olej na papíru, 120x83 cm

Šašek, 2022, olej na papíru, 97x67 cm

Démon, 2023, olej na papíru, 120x82 cm

Máky, 2023, olej na papíru, 67x74 cm

Ve stanu, 2023, olej na papíru, 94x126 cm

Zlá matka VI, 2023, olej na papíru, 88x125 cm

Baldachýn, 2024, olej na papíru, 120x85 cm

Bratři, 2024, olej na papíru, 112x82 cm

Cirkus, 2024, olej na papíru, 82x120 cm

Čekání, 2024, olej na papíru, 72x75 cm

Čekání II, 2024, olej na plátně, 125x95 cm

Čemeřice, 2024, olej na papíru, 100x72 cm

Denivka, 2024, olej na papíru, 97x67 cm

Hra, 2024, olej na papíru, 120x92 cm

Jeskyně, 2024, olej na papíru, 91x120 cm

Kočárek, 2024, olej na papíru, 82x85 cm

Kolena, 2024, olej na papíru, 65x50 cm

Odcházející, 2024, olej na papíru, 97x68 cm

Plačící žena, 2024, olej na papíru, 103x80 cm

Pohádka, 2024, olej na papíru, 100x80 cm

Rodina II, 2024, olej na papíru, 120x146 cm

Rodina, 2024, olej na papíru, 92x120 cm

Sabat, 2024, olej na papíru, 82x104 cm

Soumrak, 2024, olej na papíru, 80x100 cm

Šeřík, 2024, olej na papíru, 65x50 cm

Velká kytice, 2024, olej na papíru, 86x82 cm

Martin Mrkva

narozen 24. srpna 1989 v Klatovech

Studium

2011–2017 - Akademie výtvarných umění Praha,

ateliér profesora Vladimíra Kokolii

2015- stáž na Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest

2006–2010 - Střední uměleckoprůmyslová škola Bechyně

Samostatné výstavy

2024 -, Galerie ART Chrudim

2023 - Nad hlubinami, hrad Houska

2021 - Ex tenebris, Galerie Roudnice, Roudnice Nad Labem

2021 - Bázeň a chvění, Galeriezet, Velká Bystrice

2019 - Chronos, Galerie U Přívozu, Vědecká knihovna, Hradec Králové

2018 - Inter angeli, zimní refektář Strahovského kláстера, Praha

2018 - In tempore belli, Galerie 2+1 Bechyně

2018 - Housky & rohlíky, Muzeum umění Olomouc

Skupinové výstavy

2024 - Aulos a Lyra, Galerie Co Co, Dobruška

2024 - Společné cesty 10, Galerie Klatovy/Klenová - kostel Sv. Vavřince

2024 - Předjaří: pokušení smyslů, Oranžerie Pražského hradu

2023 - Společné cesty 9, Galerie Klatovy/Klenová - kostel Sv. Vavřince

2022 - Společné cesty 8, Galerie Klatovy/Klenová - kostel Sv. Vavřince

2022 - Frauenthal, Alšova jihočeská galerie, Hluboká Nad Vltavou

2021 - Vanitas, Centrum současného umění Dox, Praha

2019 - Společné cesty 7, Galerie Klatovy/Klenová - kostel Sv. Vavřince

2018 - Umění je jen jedno!, Kampus Hybernská, Praha

2018 - Společné cesty 6, Galerie Klatovy/Klenová - kostel Sv. Vavřince

2017 - New Wave, Národní galerie Praha

2017 - Společné cesty 5, Galerie Klatovy/Klenová - kostel Sv. Vavřince

2016 - Umění je jen jedno!!, DUP 32, Praha

2015 - Festival Pokoje, Malá Strana v Praze

2014 - Bitva, UFFO galerie Trutnov

2014 - Bedřichovice nad Temží, Moravská galerie Brno

2013 - Bezstarostný po(v)zdech, GAVU, Praha

2013 - 1 + 1, Kulturní středisko města Bechyně

2012 - Apollon a Marsyas, Galerie Orlovna, Kroměříž

Ocenění

2017 - nominace na cenu Josefa Hlávky

2013 - ateliérová cena (Škola Vladimíra Kokolii)

2010 - 2. ročník mezinárodního sympozia skleněné tavené plastiky ve

Světlé nad Sázavou – Cena mezinárodního sympozia za návrh skleněné plastiky „Čekání na Godota“

Zastoupení ve sbírkách

Muzeum umění Olomouc

Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem

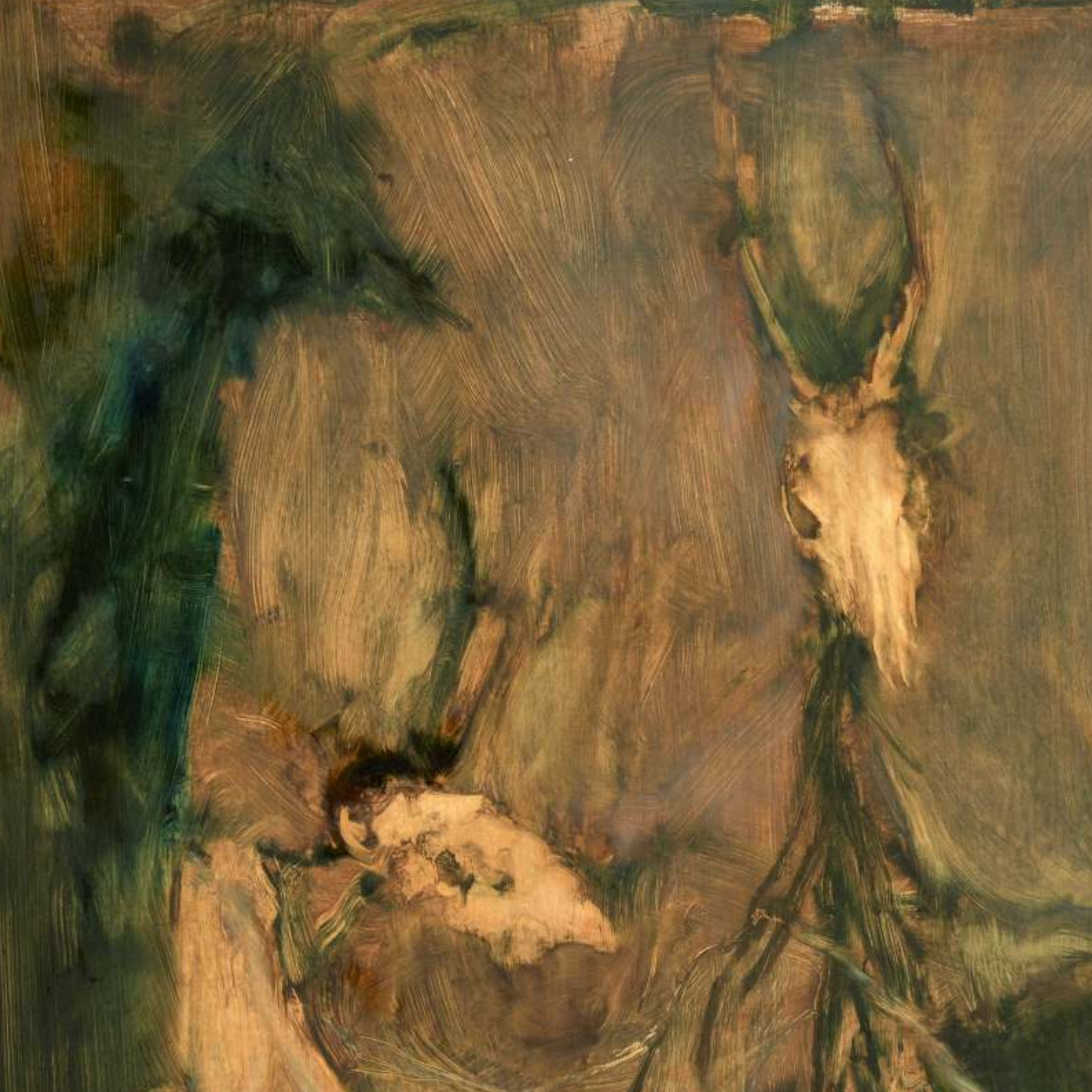
Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou

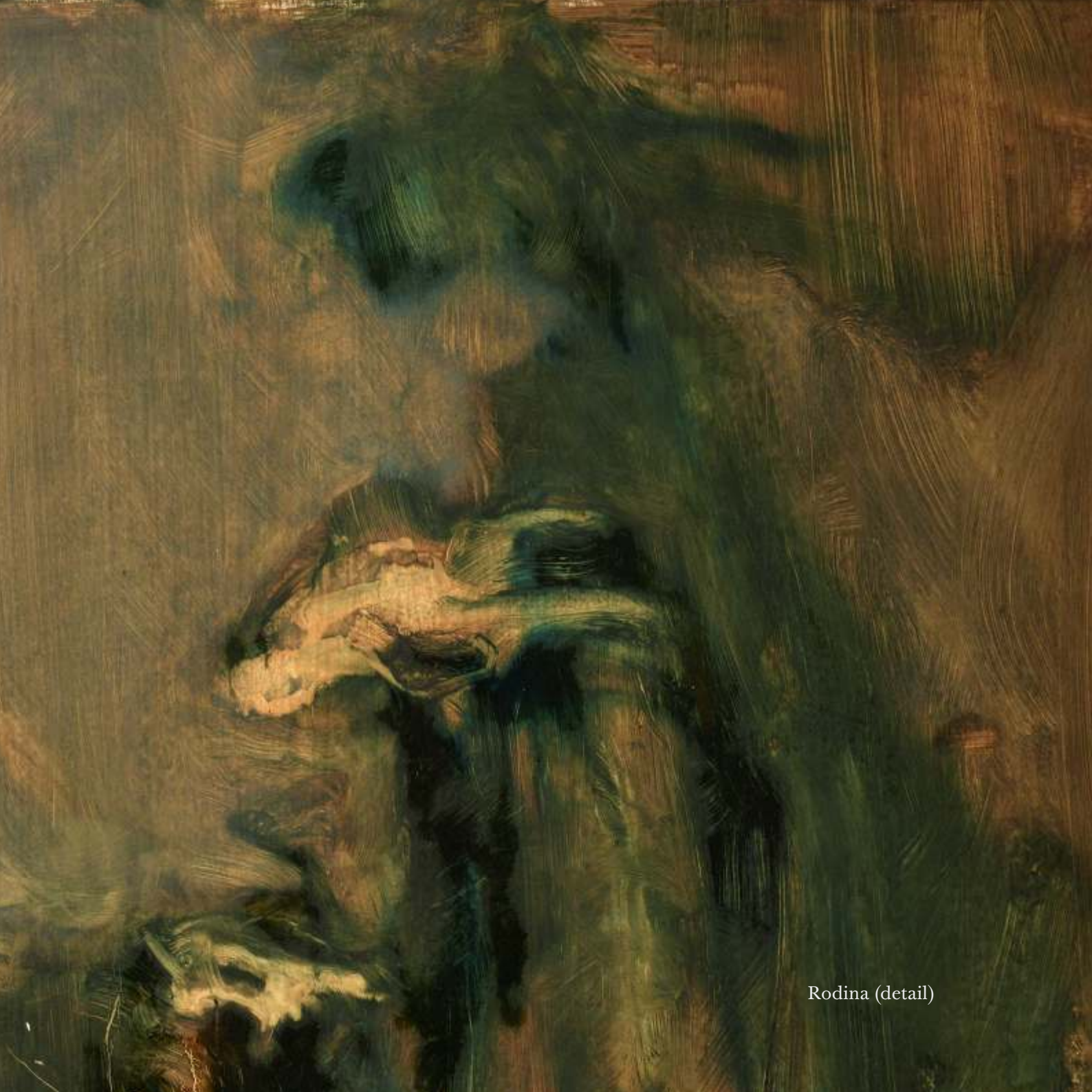
Galerie Klatovy / Klenová

sbírka Patrika Šimona

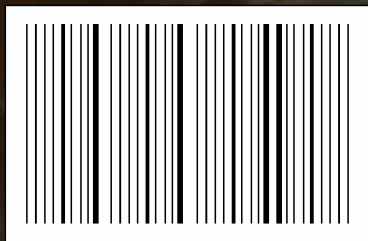
soukromé sbírky

Rodina (detail)

www.galerieart.cz